

Štev. 18. Leto 8.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Volitve v Delavsko zbornico.

Volitve v delavsko zbornico so za nami v vseh zbornicah, izvzemši splitsko, kjer so preložene na 5. nov. 1933.

Težak boj je bil dobojevan in na uspeh, ki so ga dosegli zavedni delavci v današnjih težkih prilikah, smo lahko ponosni.

Fašistični kričači, ki so leta in leta z grožnjami tiščali delavstvo k tlom, ki so pri vseh odločujočih dokazovali, kako je vse delavstvo za njimi ter da so razredne delavske strokovne organizacije le »firma in pečati«, so doživeli polom na celi črti in delavstvo je povsod, kjer je bila tajnost volitev zagarantirana, obsodilo njihove metode in njihovo delo.

O tej obsodbi govore najlepše volilni rezultati sami:

Na teritoriju beograjske delavske zbornice torej v glavnem v predvojni Srbiji je dobila lista svobodnih strokovnih organizacij 90 odstotkov vseh oddanih glasov, nasprotna lista pa le 10 odstotkov.

Beograd sam je dal URSS-u 5609 glasov, nacionalnim socialistom pa le 507 glasov.

Skoplje je dalo URSS-u 2843 glasov, narodnim socialistom pa celih 44 glasov.

Na teritoriju zagrebske zbornice nacionalni socialisti sploh niso mogli sestaviti svoje liste. Boj je bil le med listo svobodnih strokovnih organizacij in med ORS-om, kateri je bil radi razbijaškega dela črtan iz članstva internacionale.

Tudi tu so izšli naši sodrugi z velikim uspehom. **Dobili so nad 20.000 glasov**, dočim je zbral ORS le nekaj nad 5600 glasov. Delavstvo Zagreba je manifestiralo svojo pripadnost svobodnim strokovnim organizacijam, za katere je dalo 5666 glasov, a ORS je zbral komaj 409 glasov.

In Bosna?

Koliko vpitja je bilo o raznih Stankovičevih organizacijah, nacionalnih sindikatih itd. Volitve so pokazale, ker so bile tajne, kje se nahaja delavstvo. Narodni socialisti sploh niso mogli postaviti liste. Le URSS (svobodne strokovne organizacije) in ORS (odpadniki) so šli v volilno borbo.

Svojo zrelost je dokazalo delavstvo. V krajih, kjer je ORS trdil, da so 100 odstotkov za njim, da Ursovih organizacij sploh ni, je zmagala z odločujočo večino lista svobodnih organizacij.

Nad 25.000 glasov so zbrali naši sodrugi proti komaj 3000 nasprotnim glasovom.

In Ljubljanska zbornica?

Cele tedne je bljuvalo meščansko časopisje ogenj in žveplo na rudečo listo, pozivalo podjetnike in gospodarje, da naj pazijo, v katere roke pride zbornica. Vsa sredstva so prišla gospodi iz vrst nacionalnih socialistov prav, samo da bi zmagali.

Zavedno delavstvo je prekrizalo njih račune!

Nad 20.000 glasov je zbrala rudeča lista in izšla tako s 25 mandati kot **najmočnejša** iz volilnega boja.

Edino tu so nacionalni socialisti zbrali skupaj z že preje omenjenimi sredstvi 16.000 glasov, krščanski socialisti pa 11.200 glasov.

Če sodimo po teh rezultatih, vidimo, da je v državi nad 75 odstotkov vsega delavstva v vrstah in za ideje svobodnih strokovnih organizacij, ki so zbrale v celi državi pri volitvah okoli 100.000 glasov, napram 18.000 glasovom nacionalnih socialistov v celi državi.

Volilni boj je za nami, a sedaj stojimo pred drugo še važnejšo nalogo. V tej volilni borbi smo videli, da smo imeli **edino zaščito le v delavskem tisku**,

dočim se je meščansko časopisje z vsemi silami zalagalo za zmago naših nasprotnikov. Priznamo, da je morda to vehementno zastopanje nacionalnih socialistov odprlo marsikateremu delavcu oči, ki je uvidel, da od one organizacije za katero tako odločno nastopa ves meščanski tisk, ki je vendar v prvi vrsti odvisen od kapitalistov, ne more imeti nikake koristi, marveč le škodo.

Ven iz delavskih stanovanj mora iti ta sovražnik, ki vedno podpira le naše razredne nasprotnike in naša prva dolžnost je, da preskrbimo, da bo prišel v delavska stanovanja naš delavski tisk in da bo vsak delavska družina in vsak delavec naročila naše delavske liste in če sam ne bo zmožel, potem dva ali trije zaeno.

Enako pa je dolžnost nas vseh od prvega voditelja do zaupnika in najmlajšega člana svobodnih strokovnih organizacij, da gremo z novimi močmi na delo med še neorganizirano delavstvo, da mu predočimo veliko nevarnost, ki mu preti od načrtov fašističnih voditeljev ter da vse še neopredeljene ali zaslepljene delavce spravimo na pravo pot, pot razrednega boja in odločne borbe v svobodnih delavskih organizacijah za boljšo bodočnost in pravičnejši družabni red.

Sodrugi! Prvi boj je končan z uspehom, to naj nas podžiga in bodri v nadaljnjih, še težjih bojih, da bomo vztrajali do končne zmage!

Zato vsi na delo za ojačanje svobodnih strokovnih organizacij, za razširjenje delavskega tiska, ki naj postane eno naših najmočnejših orožij v boju za naše pravice!

Vsem upokojujencem!

Deset let so upokojujenci, ali posamezno, ali v skupinah in potom raznih malih društev vlagali svoje peticije in predstave, deset let niso dosegli zaželjenega uspeha.

Izgubili so v tem času **samostojne pokojninske fondе**, katere so preje upravljali uslužbeni in kateri so jim garantirali primerno preskrbo na starost!

Pravice na vozne ugodnosti so jim bile reducirane, tako da danes izgubi uslužbenec z upokojitvijo pravico na neomejeno režijsko vožnjo ter obdrži pravico le na par vozovnic letno.

Povodom **redukcij v svrhu uravnovešenja budžeta** so morali upokojujenci prispevati velik del svojih prejemkov.

Do danes še niso prevedeni **kronski rentniki** na dinarske pokojnine.

Še vedno čaka stotine in stotine upokojenih južnoželezničarskih delavcev in profesionistov na izplačilo **razlike urnih plač iz leta 1923**.

Borba za res vrednosti denarja odgovarjajočo **prevedbo kronskih pokojnin** še vedno ni končana in jo bo treba obnoviti ter pospešiti, da prepričamo merodajne faktorje sedaj v zimskem zasedanju parlamenta o potrebi ponovne, današnjim razmeram odgovarjajoče rešitve kronskih pokojnin.

Zadnji udarec nas je zadel sedaj v **bolniškem fondu**, ko se nam je brez sklepa glavne skupščine povečalo za 100% naš prispevek za bolniško zavarovanje!

Po sklepu centralne uprave bolniškega fonda pa se pripravlja sedaj v bolniškem fondu nova **štednja**, ki zamore zopet pogoditi nas upokojujence.

Sodrugi upokojujenci!

Zadnji čas je, da strnemo še trdneje naše vrste, da spoznamo potrebo **enotne fronte prav vseh upokojujencev**, tako bivše južne, kot državne železnice ter da tako enotni ukrenemo prav vse korake za **obvarovanje zadnjih naših pravic in za zopetno pridobitev onih pravic, ki smo jih izgubili, v prvi vrsti pa za:**

- nujno in pravično prevedbo kronskih pokojnin, povrnitev že užvanih voznih ugodnosti, ukinitvev povišanja prispevka v bolniškem fondu, izplačilo diference iz leta 1923, izplačilo rednih pokojnin, v kolikor nam jih še dolgujejo iz zadnjih let.**

Mi vsi upokojujenci delavci se moramo zavzeti, da se tudi nam priznajo k pokojninam vsaj rodbinske doklade, kakor jih dobivajo prav vsi ostali upokojujenci.

Mi vsi upokojujenci delavci moramo doseči, da bomo v smislu zakona o zavarovanju za slučaj bolezni lahko nadaljevali naše članstvo v bolniškem fondu, če bomo to hoteli in da ne bomo z upokojitvijo izgubili vse pravice v bolniškem fondu.

Tudi **upokojujenci rabimo vozne ugodnosti za prost prevoz premoga in drv**, za prevoz živil, saj so se naše razmere vsled manjših pokojnin, kot pa so prejemki za čas aktivne službe, vsaj enako težke!

Dolg je program našega dela in če hočemo doseči polagoma pravico za pravico, moramo slediti zgledom naših prednikov, ki so se trdno oklepali organizacije tudi kot upokojujenci.

Da določimo nove smernice za naše delo, izdelamo vse potrebne pravilnike, izvolimo deputacije in odbore, ki naj zastopajo naše interese na vseh odločujočih mestih, zato sklicujemo za

nedeljo, dne 12. novembra 1933

ob 10. uri dopoldne v dvorani delavske zbornice v Ljubljani

konferenco sekcije upokojujencev

s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo o položaju upokojujencev,
2. sklepanje o bodočem delu sekcije upokojujencev in intervencije,
3. volitev centralnega odseka upokojujencev,
4. raznoterosti.

Dolžnost vseh upokojujencev je, da se te konference polnoštevilno udeleže, da stavijo svoje predloge za zboljšanje položaja in na stara leta zopet primejo aktivno za delo, da zboljšajo položaj sebi in preskrbe svojim naslednikom boljšo bodočnost.

Železničarji upokojujenci! V nedeljo 12. novembra žrtvuje en dan svojega prostega časa za delo za sebe in svoje družine!

Dne 12. novembra vsi na konferenco upokojujencev v delavsko zbornico!

Sekcija upokojujencev S. S. T. S. R.

Vrpca.

Kako su, u doba Aristotela, Cicerona, Caesara, pa i za vrijeme križarskih ratova i kasnije još, Galisti — lancima svezani i okovani — sjedili u galeji na poslu i tako robovali svojem gospodarju, tako danas, teže nego lancima, svezani i okovani pitanjem svakidajnog hljeba, pod najtežim uslovima, daju snagu svoga tijela industrijski radnici kraj vrpce Citroena, Forda, Detterdinga i drugih gospodarja današnjeg društvenog poretka. Ako vrpca i možemo nazvati tekovinam »savremene tehnike«, ali način, kojim se kraj vrpce iskorišćuje čovječiji organizam, možemo nazvati samo najokrutnije barbarskim.

Ali, osim te mehaničke vrpce Citroenove, Fordove i drugih, imade još vrpca, koje isto tako iskorišćuju radnu snagu industrijskog radnika. Sam sistem radničkih plata može biti tako — vrpca.

Da ne idemo jako daleko od naše sredine, urećemo primjer »nagrada za povećanu produkciju«.

»U cilju povećanja produkcije... uvodi se vremenski odnosno akordni nagradni sistem...« (čl. 62.)

»Za sve radove... imaju se... izraditi pregledi, takozvani »Vremenici« dozvoljenog radnog vremena, odnosno akordni cenovnik... (čl. 63.)

»Pod dozvoljenim radnim vremenom razume se normalno radno vreme, uz procentualni dodatak vremena, koje radnik treba za pripremu, opremu, odmor itd. ... Taj procentualni dodatak... sme izneti najviše 33%...« (čl. 64.)

»Pod normalnim, radnim vremenom razume se ono vreme, koje je radniku... potrebno, da pojedini posao obavi na propisan način, vlačući pri tom celu svoju sposobnost i vrednoću.«

Normalno radno vreme, odnosno akordne cene za pojedine radove, utvrđuje za to određena naročita komisija... (čl. 65.)

»Ovu komisiju sačinjavaju: starešina dotičnog odeljenja ili njegov zamjenik, poslovodja dotične grupe i vodja dotične družine.« (čl. 69, tč. 3.)

»Poslodavac... određuje nagradu, koja se ima platiti radnicima za svaki uštedjeni sat...« (čl. 67.)

»Uštedjeno radno vreme se dobija, ako se od dozvoljenog radnog vremena odbija ono vreme, koje je radnik upotrebio za izvršenje rada. Pomnože li se uštedjeni radni satovi sa nagradom za uštedjeni sat, dobija se nagrada za uštedjeni rad.« (čl. 71, tč. 3.)

Nadnice naših radnika se kreću od Din 19.— na više. Najviše je onih, koje su visinom najbliže prvom stepenu bez ikakvog uvećanja. U mjesecu se radi najviše 24 dana, i to sada samo po 7 sati dnevno, a subotom po 5 sati, a za to su u tom smjeru i nadnice smanjene. Slavi se svaki i najmanji vjerski svetac, samo da se taj dan radnicima ne mora izdati bar što na ime zarade.

Ako radnik **normalno** radi, tada mora, prema čl. 65, uložiti **celu svoju sposobnost i vrednoću**. Ako pak hoće nešto na premiji da zaradi, mora u rad da uložiti »nešto više«. Plata mu je malo, da uzdrži život svoj i svoje obitelji. Pa što radi?! — Evo šta: gura u smrt svoga druga, jer se njemu neće gladovati ni umrijeti. Priprema se nikad čestito ne izvrši, pa se za to događa, da dignuti vagon padne i prignječii druga, koji je baš ovaj puta mislio, da će koji sat više uštediti i tako moći pribaviti koje drvo, da se preko zime malo ogrije. Drugovi u jednoj partiji jedan drugog tjeraju na nadnaravan rad, da bi se moglo nešto uštediti na radnom vremenu, jer je u radu jedan vezan na drugog, pa kod toga nastaju prepirke, svade a često i tučnjave.

Ne znamo, kad je n. pr. u radionici Zagreb uopće postupljeno po odredbi člana 69. t. 3., naime, kad je i voda dotične družine sačinjavao komisiju, koja utvrđuje normalno radno vrijeme, odnosno akordnu cijenu. U »Vremenik« netko unese radno vrijeme po svojoj volji i svom nahodenju, a radnici — moraju s tim biti zadovoljni. Za to se događa, da u jednoj partiji radnici, ipak još mogu nešto premije zaraditi, a u nekim parti-

jama več mesecima ne mogu doći do bar kakove premije. Normalno radno vrijeme je krivo normirano. Pa se je zato dogodilo i to, da su radnici jedni na druga čekićima išli, otimajući se i tekući se oko posla, za koji je normirano nešto više dovoljenog radnog vremena od normalnog. Jedamputa je drug druga u takovoj svadi sa vagona gurnuo u grabu, da se ovaj sav slomio.

Ovo još nisu sve nepodobštine. Pored toga se prema članu 67, stalno svaki puta smanjuje nagrada, a u »vremenima« se smanjuje dovoljeno radno vrijeme. Vrpca se kraće brže. Radnik hoće bezuvjetno da zaradi bar toliko, da pokrije najnužnije životne potrebe. I pored skraćenog radnog dana od 8 na 7 sati, te pored toga da je iznos nagrade za uštedeni sat umanjen, producirana količina je ista, kao i onda, kad se radilo 8 sati dnevno i nagrada za uštedeni sat bila veća. Išlo je na štetu kvalitete posla i na štetu organizirana radnika, koji su se prenaprezali, da ipak zarade minimum.

Dajte radniku minimum egzistencije, a ukinite ovaj sistem vrpce, koji je osudio svatko, ko ima bar malo čovječanskog osjećaja.

„Narodni“ delavci in fašizem.

Fašizem je nevaren malim državam.

Naši »narodni« delavci so silno navdušeni za fašizem. Vedno ga poveličujejo in zdi se jim, da je edino fašizem sposoben, da ubije nevarnega zmaja »marksizem«. Iz razvoja fašizma pa vemo,

da je fašizem povsod najprej oropal delavce in nameščence za vse pravice in celo za skupno imovniško organizacijo.

Fašizem je prepovedal delovnemu narodu politične in socialne pravice v interesu podjetnikov in kapitala. Če »narodni« podpirajo to politiko, potem lažejo, da se bore za pravice delavcev in nameščencev. Tudi pri volitvah v Delavsko zbornico so v nešteti primerih sodelovali s podjetniki in nedelavskim gibanjem.

Fašistično gibanje pa ni le lokalnega ali deželne pomena.

Politika fašizma je mednarodna, ker jo podpira mednarodni kapitalizem.

In kakor diktira kapitalistični fašizem v posameznih deželah absolutno proti delavskim interesom, tako bo diktiral tudi spričo svoje diktatorske nravi in imperialističnega duha tudi v mednarodni politiki, če bodo pripustili narodi, da bo tam odločeval.

Logično temu je fašizem v majhnih državah in med narodi, ki tudi kot kapitalistične nimajo dovolj obrambne sile,

nevarna igra.

Čim pride fašizem v mednarodni politiki do moči, bo neusmiljeno diktiral prav tako narodom kakor diktira sedaj svojemu lastnemu narodu v državi.

Politika fašizma je torej ne glede na krivice v posameznih državah nad svojimi državljani tudi v mednarodni politiki nevarna. Podpiranje te politike ni le zločin proti delavstvu, narodom, marveč je

mednarodno izdajstvo,

če presojamo stvar tako.

(»Delavska politika«, 28. okt.)

Koledar za leto 1934.

Te dni je izšel koledar za prihodnje leto, ki ima zelo bogato vsebino ter bo vsem železničarjem res dober svetovalec v vseh važnejših vprašanjih.

Vsak kupec je zavarovan za slučaj smrtne nezgode še za Din 500.—

Cena koledarja je le Din 10.— za komad ter priporočamo vsem železničarjem, da si ga nujno nabavijo.

»Ujedinjeni Železničar«,

Ljubljana — Delavska zbornica.

Vsem železničarjem v vednost!

Prihodnja številka »Ujed. železničarja« ne izide 15. novembra, marveč dne 1. decembra 1933.

Uredništvo »Ujed. železničar«.

Iz „autonomnega“ bolniškega fonda.

Vprašamo!

V imenu stotin upokojecev — fakultativnih članov bolniškega fonda vprašamo g. upravnika boln. fonda v Ljubljani, še posebno pa central. upravni odbor boln. fonda v Beogradu, kaj je z rešitvijo utemeljene pritožbe s. Kovča proti povišanju članskega prispevka? Vprašamo, kaj je z vlogo s. Rozmana iz Ptuja, ki je enako principijelne važnosti za vse upokojene delavce, ker je zaprosil za principijelno rešitev, da se mu prizna fakultativno članstvo v boln. fondu.

Obe prošnji že več mesecev čakata na rešitev in ne bo sedaj kriv železničar, če bodo nastali veliki sodnijski stroški, ker bo tekom prihodnjih dni vložena tožba proti neopravičenemu odtegotanju pripadajočega zasluzka.

Konstatiramo!

1. Da je centralni upravni odbor boln fonda v Beogradu skoraj popolnoma v rokah gospodov okoli zveze (Udruženja nacionalnih železničarjev);

2. da je enako v rokah zvezarjev tudi oblastni upravni odbor boln. fonda v Beogradu;

3. da so dobili gospodje v beograjskem upravnem odboru po uradnem sporočilu v lanskem letu izplačano na sejinah iz boln. fonda 133.850 Din, a v centralnem upravnem odboru pa 117.880 dinarjev;

4. da pa se je v ljubljanski oblastni upravi za tak izdatek za isti čas in isto število odbornikov porabilo le 15.500 Din, torej komaj eno desetino onega, kar so rabili za svoj trud zvezarji;

5. da kljub tako velikim izdatkom za sejinne gospodje v cent. upravnem odboru ne najdejo časa za rešitev principijelno važnih pritožb nižjega članstva;

6. da ljubljanska oblastna uprava kar najbolj ekspeditivno rešuje vse zadeve, kar je v interesu vseh članov fonda.

Izvajali bomo konsekvence!

Ker se s takim delovanjem zvezarske gospode ne strinjamo, jim bo sleherni res zavedni železničar obrnil hrbet.

Ne bomo se z bali pred grožnjami in njihovimi pretinjami, marveč jim bomo možgato povedali, da jih smatramo za škodljivce delavnega gibanja.

Novi železniški zdravniki.

V Žalcu je postavljen za žel. zdravnik g. dr. Ločniškar Adolf, ki prične ordinirati 1. novembra 1933. Ordinira vsak delovnik od 8. do 11. ure v Žalcu št. 1 (občinska hiša), v nujnih in neodložljivih slučajih pa ob vsakem času.

V njegov delokrog spadajo vsi železničarji od km 3.524 do 31.32 s postajami Petrovče, Žalec, Sv. Peter v Sav. Dol. Polzela—Braslovče, Šmartno ob Paki in Paška vas.

Železničarji do km 3.524 pa spadajo še naprej pod celjsko okrožje.

»V Velenju je bil na zadnji seji boln. fonda imenovan za žel. zdravnik g. dr. Kolšak. Tozadevni akt je bil te dni predložen v potrditev v Beograd.

V Brežicah je dosedanji zobozdravnik g. dr. Sever odpovedal s 1. novembrom to mesto. Do definitivne zasedbe praznega mesta se bo pošiljalo železničarje k drugim žel. zobozdravnikom.

Videm - Krško. Končno je odobren nov žel. zdravniški rajon v Krškem in potrjen za žel. zdravnik g. dr. Ravnikar, ki prične ordinirati s 15. novembrom. S tem je ustrezno gotovo želji vseh tamošnjih železničarjev.

Nove redukcije na vidiku!

Vztrajno se razširja vest, da se bodo v doglednem času izvedle nove redukcije dajatev boln. fonda v svrhu »znižanja budžeta« fonda. Baje bo tozadevno zopet razpravljala »konferenca upravnikov« in sicer sedaj v Sarajevu. Konferenca upravnikov je tudi iztuhtala znani ukrep o 100-odstotnem povišanju prispevkov fakultativnih članov kar brez sklepa glavne skupščine.

Vse železničarje zagotavljamo, da bodo naši sodrugi nastopili z vso odločnostjo tudi proti najmanjšemu zmanjšanju pravic članstva.

Smatramo, da dokler delodajalec ne poravna v naš boln. fond večmilijonske-

ga zaostanka, je naš fond visoko aktiven in ni treba prav nikakih redukcij, ki bi zopet zarezale le v meso nižjih!

Borili se bomo za res pravo avtonomijo bolniškega fonda, v katerem naj ima delavec najmanje iste pravice kot delodajalec.

Železničarji — spreglejte, dokler je čas — ne podpirajte Vašega sovražnika! Strnite vaše vrste v obrambo vaših pravic!

Nova navodila za zobozdravljenje.

Centralna uprava boln. fonda je pod št. C. U. 4698 od 4. oktobra 1933 izdala enotne direktive za vse oblastne uprave za zobozdravljenje.

V informacijo članstvu objavljamo izvleček teh navodil:

Prošnjo na predpisanem obrazcu B. F. 40 a vidira najprej šef edinice, ki vstavi poleg datuma članstva in rojstva še klavzulo: »Član ima pravico na zdravljenje in izruvanje zob, plombiranje in na zobotehniška dela,« kar je odvisno od dobe članstva. Pri rodbinskih članih je treba navesti: »žena (ime) živi s članom v skupnem gospodinjstvu in ima pravico do dajatev boln. fonda«, ali »sin (ime) rojen ... ima pravico do dajatev boln. fonda.«

Bolniški fond plača za člane in njihove svojce zdravljenje in izruvanje takoj ob nastopu članstva, plombiranje zob po dopolnjenem enoletnem članstvu in nudi pomoč pri zobotehniških delih po dopolnjenem petletnem članstvu za člane brezplačno, za njihove svojce pa v 50 odstotnem iznosu. Stroške za drage kovine plača v vsakem slučaju v celoti član zase in za svojce.

Na tako opremljeni prošnji označi potem pristojni (saobračajni) zdravnik točno zobozdravniška dela. Tekst »neobhodno nujno« se prečrta, kjer nujnosti ni. Kjer je podana nujnost, ta tekst ostane in je potrebna — kakor se je dosedaj prakticalo — za tako nujnost posebna prošnja kjer je treba nujnost posameznih del utemeljiti. Za ostala zobozdravniška dela pa je vložiti drugo prošnjo. Nato šele se prošnja odpošlje potom službene edinice na oblastno upravo b. f.

Le v slučaju nujne zobozdravniške pomoči (n. pr. ekstrakcije zoba, vnetje pulpe ali pokostnice, usmrteitev živca) sme član oditi s prošnjo na prednji način vidirano od šefa edinice in potrjeno od pristojnega saobračajnega zdravnika osebno k najbližnjemu pogodbenemu zobozdravniku, ki sme izvršiti brez predhodnega odobrenja s strani oblastne uprave le najnujnejša in neodložljiva dela.

Na podlagi predpisno vložene prošnje vabi obl. uprava člane in svojce po vrstnem redu k zobozdravnikom, da označijo potrebna dela in napravijo proračun. Po pregledu izvida in proračuna zobozdravnikov s strani šefzdravnika bodo pacienti ponovno pozvani k zobozdravnikom v svrhu izvršitve od oblastne uprave odobrenih del. Postopek se je torej spremenil od dosedanjega le v toliko, da morajo pred zobozdravniškim pregledom ugotoviti potrebo zdravljenja hon. saobr. zdravnik.

Vsi oni člani boln. fonda in njihovi rodbinski člani, ki še niso v posesti ukořičene oziroma listne legitimacije za režijsko vožnjo, si morajo nabaviti sliko v velikosti 6x9 cm. Ta slika ne sme biti starejša od enega leta. Slika se prilepi na osminko pole boljšega papirja, šef edinice pa jo prežišgosa z žigom edinice. Žig mora biti jasno čitljiv. Pod sliko vstavi edinica sledeči tekst:

Potrdilo.

»Potrjuje se, da je N. N. član b. f. (žena, sin itd., člana b. f. N. N.) in ima pravico do dajatev boln. fonda.«

Člani b. f. in njihovi rodbinski člani se morajo brezpogojno pri vsaki ordinaciji legitimirati pri pristojnem zdravniku in pri zobozdravniku s članskim listom, legitimacijo odn. z gori omenjenim potrdilom šefa edinice. Brez legitimacije odnosno potrdila ne smejo ne zdravnik in ne zobozdravnik sprejemati članov b. f. oziroma njihovih svojcev v ordinacijo, temveč jih morajo odkloniti.

Proti zdravnikom odnosno zobozdravnikom, ki teh predpisov ne bi upoštevali, bomo postopali po določbah pravilnika za zdravniško službo bolniškega fonda.

Izvršena zobozdravniška dela pregleda kontrolni zobozdravnik b. f. Če bi se člani b. f. in njihovi svojci, ki bodo pozvani k temu nadpregledu, ne zglasili kljub ponovnemu vabilu, bo bolniški fond celotni račun zobozdravnika predpisal članu v povračilo.

Prošnje za napravo protez je treba kot doslej vlagati ločeno od ostalih prošnji.

Novi postopek pri zobozdravljenju stopi v veljavo dne 1. novembra 1933, predpisi glede legitimiranja pa stopijo za uslužbenca, ki že imajo legitimacije v veljavo takoj, za one pa, ki jih nimajo, dne 15. novembra 1933, da si lahko preskrbe potrebne fotografije s potrdili; vendar morajo ti zadnji tudi do tega roka prinesiti s seboj v zdravniško ordinacijo članski list.

Ker so ta navodila zelo važna in bodo gotovo veljala dalje časa, svetujemo vsem sodrugom, da jih dobro spravijo!

Izredni občni zbor ljubljanskega podpornege društva.

Po programu se je izvršil tudi ta občni zbor, pri katerem so številni navzoči člani železničarskega podpornege društva izprevideli, da jim je ostala še ena sama pravica, ki jo lahko neovirano izvršujejo in to je, plačevati določeno članarino.

Zvezarska delegatska večina je po programu pustila, da govori in grozi njih duševni vodja znani Deržič, zastopnikom onih pa, ki so zahtevali sklicanje izrednega občnega zbora, je ta večina omejila pravico govora na nekaj minut, tako da niti niso mogli iznesti svojih argumentov. Glas treznih je ostal glas vpijočega v puščavi.

Ta delegatska večina, katere pravilna volitev je še vedno osporjena, saj razne pritožbe še niso rešene, je sledila zanositim besedam g. šefa, ki je, kakor poroča »Slovenec«, zagrozil članstvu, da če ne bodo parirali z lepa, bodo pa z grda!

Ta večina je smatrala nakup nekega hotela v Ljubljani za zelo posrečen, enako tudi seveda vsa dela, ki so v zvezi s tem nakupom, ta večina je smatrala, da ni potreba povišati posmrtnine in krono pa si je postavila ta večina s sklepom, da se tri člane društva izključi iz društva, češ, da so delovali proti mnenju večine članov in s svojim delovanjem povzročili društvu veliko moralno in materialno škodo. Zavedni člani društva obsojajo te ukrepe, ker vidijo kvarne in za društvo zelo težke posledice, ki bodo sledile in tedaj smo radovedni, če se bo še pokazal na pozornici g. Deržič v diktatorski pozi.

Sedanje vodstvo podpornege društva ne odgovarja interesom in zahtevam tisočev članov, sedanje vodstvo je zagrešilo usoden korak, pogazilo demokracijo in člani podpornege društva naj pazijo, da pravočasno preprečijo pot navzdol, ker društvo, v katerem je tisoče članov nezadovoljnih, ne more napredovati.

SKLICANJE IZREDNEGA KONGRESA USZJ.

Centralni upravni odbor je na podlagi § 16 tč. 4 saveznih pravil z ozirom na rešenje Pov. br. 521/33 sklenil, da se vrši

izredni kongres USZJ

v nedeljo dne 3. decembra 1933 ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Centralna uprava USZJ bo pravočasno dala vsem podružnicam direktive radi delegatov za kongres in vsa potrebna ostala navodila.

Centralni odbor USZJ.

ŽELEZNIČARJI, NASTAVLJENI v letih 1926—1. marca 1929!

V nedeljo, dne 12. novembra 1933 se vrši v Ljubljani v Delavski zbornici sestanek vseh prizadetih, v prvi vrsti vseh onih, ki so bili prvotno nastavljeni v višje stopnje z uračunanjem vseh službenih letih, nato pa degradirani nazaj v prvo stopnjo.

Podvzeti moramo vse korake, da bi se naše stanje rešilo vsaj prihodnje leto potom novega finančnega zakona, da ne bomo ostali po 30 in več letih službe brez penzije na cesti.

Sestanek se vrši točno ob 10. uri takoj po prihodu vlaka.

Iz oblasnih sekretarijata.

PORED SVEGA ZLA — OSPANIMO CESTITI!

U našoj radionici desio se čin, koji mi — organizovani radnici — moramo najodlučnije osuditi; trojica radnika iznjela su iz radionice ni više ni manje već 800 kg bijele kovine, što predstavlja vrijednost od oko Din 24.000. — Možda je iznešeno još i više. Odnosno je radi ličnog korišćenja, što se u današnjem društvu zove — kradja. Počinitelji su strpani u zatvor, a istraga, koja ima da utvrdi njihovu krivicu i suodgovornost drugih, još je u toku.

Mi, organizovani radnici, sticanje bolje egzistencije na ovaj način najodlučnije osudujemo. To nije i nesmiije biti put, pa da dodjemo do sredstava za život. Što imaju ti radnici od svega toga?? Upropastili su si i ovu malu zaradu i bacili u najveće stradanje ne samo sebe, već i svoju familiju. Na ovaj način retko tko može doći na zelenu granu, a ako i dodje, on sa nje mora pasti u ponor. Jedino visoka svijest, čvrsta organizovanost i najpunija međusobna solidarnost može nas dovesti do sigurnije egzistencije i do boljeg života. Mi moramo ići putem borbe, otvoreno licem u lice, a ne putem zakulisnim i nečasnim.

Što je još karakteristično u ovom slučaju? Dvojica su bili vjerni članovi i agitatori nacionalne organizacije. — Karakteristično i značaj je to. Svega i svašta u tome društvu imade.

SISAK.

I naši sekcijiski radnici došli su pod udar skraćenog radnog dana: od 26. oktobra o. g. uveden je 6-satni radni dan. Osim toga započelo se i sa redukcijom radnika, ali na nepravednoj osnovi: otpuštaju se oni sa više godina službe, familijarniji i nevoljniji. Jedno i drugo dolazi nam baš sad pred zimu, kad su naše životne potrebe najveće, a mogućnosti njihovog podmirenja sa neke druge strane najmanje.

Neimajući čime opravdati ovakav postupak prema radnicima, na žalbe radnika odgovara se osorno i grubo. Šta više, nadglednik pruge se izjavio, da sa radnicima uopće ne će razgovarati. Da bi opravdao taj svoj »otmeni« stav, nedužne i bijedne radnike krsti komunistima, a još u službi preostalima prijeti otpustom itd. Gospoda kod sekcije naročito zaziru od organizacije, da koju su izdali parolu, da je treba »razjuriiti«.

Iznosimo ovo kao upozorenje nadležnima, da se za prilike sekcijiskih radnika više zainteresiraju i spriječe svako njihovo proganjanje i vrijeđanje. Svaki radnik zaslužuje da bude poštivan i cijenjen, pa tako i sekcijiski radnici u Sisku.

SIBINJ.

I kod nas postaje sve gore i gore. Zarade imade malo, a raditi se mora mnogo. Sve je veći broj radnika, koji zapada u stradanje zajedno sa svojim familijama. Predbacuje nam se: »Šta će vama radnicima bolje plaće, pa vi ste gazde!« Svi mi voljni smo odstupiti sav naš ovogodišnji prihod sa naših polja, samo neka nam se da redovna zarada kroz cijelu godinu. Gazda među nama uopće nema, već je to redom seoska sirotinja, koja mora da ide trbuhom za kruhom, za zaradom, jer neima od čega da živi.

U sve većoj nevolji sve veći je broj onih, koji se počinju sjećati vremena, kad smo bili složni i organizovani i kroz organizaciju branili naše plaće i pravo na život. To sjećanje jest, zaista, potpuno na mjestu i krajnje je vrijeme, da uslišamo glas srca naših i pristupimo u redove svijesnih in organizovanih železničara.

Petar.

SUBOTIČA.

Nakon duže stanke red je, da se javimo i mi iz subotičke radionice. I kod nas je uvedeno 7 satno radno vrijeme, ali time naše nevolje nisu svršene: radnike se pored toga šalje i na besplatne dopuste po 10 — 12 dana, a 10 ih je potpuno otpušteno. Među njima imade radnika sa 12 i više godina službe.

Glavni razlog našem javljanju kroz štampu jest očajno teški položaj starijih radnika u ovoj radio-

nici, koji nisu prevedeni na novi radnički pravilnik. Imade nas sa po 25 godina službe, sa svim pravima na stalnost i regulisanje po novom Pravilniku, a mjesto toga dobili smo отказ na 7 dana. Što železničari tim povodom narocito treba da znadu jest, da većina nas, koji smo sada otpušteni, bili smo članovi žuto-nacionalnog udruženja, koje ni prstom nije maklo, da nas zaštiti. Naprotiv drugovi iz Ujedinjenog saveza železničara rukama i nogama su branili svoje članove i u tome imali uspjeha.

Teškim materijalnim prilikaма izvrgnuti su i svi mlađi radnici, koji se u radioniku vraćaju nakon odsluževanja kadrovskog roka: oni ne dobiju svoju staru nadnicu, koju su imali prije polaska u vojsku, već minimalnu nadnicu po pravilniku. O toj nepravdi već smo pisali i protiv nje intervenirali, ali do danas bez uspjeha.

Kod svih tih nevolja utješljivo je to, što broj organizovanih železničara sve više raste. Uvjerenje, da si u nevolji moramo sami pomoći i to kroz strukovnu organizaciju, postaje sve jače.

P. Ж.

Sa industrijskih pruga.

Kolektivni ugovor za železnicu Bosanskog d. d. u Banja Luci.

Dana 23. septembra 1933. god. završeni su pregovori za kolektivni ugovor, kojeg su pokrenuli železničari, zaposleni kod ovoga preduzeća preko svoje organizacije »Ujedinjenog saveza železničara Jugoslavije« sa vodstvom podružnice i radničkim povjerenicima u sklopu sa svima pilanskim radnicima, zaposlenim u preduzeću.

Povodom kolektivnog ugovora sazvana je prva skupština od strane Podružnice URSS-a u Banjoj Luci 11. juna 1933. g. u Radničkom domu.

Radništvo je predlog za kolektivni ugovor primilo sa oduševljenjem i obećalo, da će svima silama pomagati pokret.

Poslije ove skupštine pismeno je pozvana od strane Ursovih podružnica i podružnica Orsa, da i ona zajednički sudjeluje u ovoj borbi, našto se je odazvala.

3. augusta 1933. god. sazvana je druga zajednička skupština Ursovih organizacija i donešena rezolucija u kojoj se tražilo da preduzeće u roku od 5 dana odgovori, hoće li pristupiti sklapanju kolektivnog ugovora sa radnicima.

Dobiven je odgovor, da preduzeće želi sklopiti ugovor sa zaposlenim radništvom, neka prestavnici radnika podnesu zahtjeve, šta radnici traže.

Odmah je sazvana skupština na kojoj su donešeni predlozi za kolektivni ugovor i biran je pregovarajući odbor od strane članova organizacija, koje je odmah sutradan predložen preduzeću.

Preduzeće je u prvi mah nastojalo, da ne pregovara sa biranim odborom, nego da to stvar prime u svoje ruke sami radnički povjerenici.

Ali to im nije uspjelo, jer je izaslanik Radničke komore osvrćući se na § 206 Zakona o radnjama prisilio Upravu preduzeća, da prizna organizaciju radnika stim, da radnički povjerenici budu samo posrednici u toku pregovora, na čemu se pregovori i otpočeli.

23. septembra konačno su završeni sa rezultatom povišice od 8 do 11% za pilanske radnike, a od 10 do 45% za železnicu, ili kolektivno izračunato 36% za železnicu. Ostale prinadležnosti ostale su skoro iste kao i prije obustave preduzeća, jedino što otpada stanarina i jedno plavo odijelo.

Ovaj rezultat za ovaka teška vremena je vrlo dobar po radničku klasu, jer polučiti povišicu plate od 36% nije danas lako bez čvrste organizacije i volje radnika. Ali više nego sigurno bilo bi stvarno polučeno vis, da nije vodstvo podružnice općeg radničkog saveza postalo u zadnjim vremenima labavo, i izvlačilo se iz pokreta, jer je uvidjelo da će doći i do same borbe »Strajka« koji je bio i izglasan na skupštini 11. septembra 1933 i spriječilo time, da se još pozovu centralne uprave saveza i centrala preduzeća, u koliko direktija ne bih mogla udovoljiti radničkim zahtjevima.

Ovo je trebalo na 12. septembra premda zaključku u 5 sati na večer saopštiti Direkciji od strane pregovarajućeg odbora, ali drugovi podružnice Orsa nisu niti išli sa prestavnici Ursovih organizacija. Jedan veli, morao je u

agitaciju, a drugi nije htio, ili nije smio, da dodje u Direkciju.

Direkcija videći da jednog vodstva nema, dala je odgovor, da više neda ništa, a u koliko radnici hoće svoje centralne uprave i centralu preduzeća, onda Direkcija neda ništa, pa ni ono što je davala prije, a prestavnici radnika neka se na novo pogadjaju sa centralom preduzeća, pa neka centrala preduzeća dade, koliko hoće.

Prestavnici Ursovih podružnica nalazili su se u teškom položaju. Ako centrala preduzeća ne dadne povišicu, koju je Direkcija davala, svakako da će oni biti krivi za izgubljenje. Vodstvo Orsa će da reče, da nije bilo tamo i da ono nezna ništa od toga, te će ono biti pred radnicima pošteno i čisto, a prestavnici Ursovih organizacija »plaćenici komoraša«, kako to oni nazivaju Ursove organizacije.

Prestavnici naših organizacija znajući da vodstvo »Orsa« nije nikada bilo jedinstveno, nisu na to pristali, nego su odmah sazvali skupštinu i saopštili radnicima šta je na stvari, da Direkcija odustaje od toga što je dala, ako će se zvati Centralna uprava preduzeća i na toj skupštini je došlo do sukoba između Ursovih i Orsovih predstavnika, zato što nisu bili sa prestavnici naših organizacija da odnesu odluku skupštine i to je razlog da su se morali pregovori i sa ovim uspjehom završiti, jer se usljed ovoga nije smjelo više ništa učiniti, nego je samo pozvana Radnička komora i Inspekcija rada, da se njihovom intervencijom pregovori završe. Što je i učinjeno, te je pilansko radništvo dobilo tada još sa 6 na 8%, sa 8 na 10% i sa 10 na 11% povišice a i kod železnice se također polučio veći uspjeh.

Povodom ovog reči nam je još i to, da su ovi isti predavnici Orsove podružnice u Banjoj Luci kad je preduzeće najavilo 1930. godine skidanje plate bili prvi, koji su drugi dan po tome firmi dostavili dopis, da njihovi članovi pristaju na sniženje plate, te kada su radnički povjerenici došli po tome pitanju u intervenciju, da poduzeće odustane od snižavanja plate dobili su odgovor, da je pred njih bačeno pismo podružnice Orsa da ga pročitaju i stim je snizito svima bez daljnjeg postupka 5% jer oni pristaju pa i drugi onda moraju.

Ovo dajemo u javnost samo toliko, da drugovi u drugim mjestima znaju kakvo je vodstvo »Orsa« i kakvo dobro ono čini za radnike već drugi puta ovdje u Banjoj Luci.

Sklopiti kolektivni ugovor donećemo u idućem broju Ujedinjenog železničara, kako bi se naši drugovi mogli uvjeriti o uspjehu organizovanih drugova u Banjoj Luci, te jačati svoje organizacije, jer samo pomoću jake organizacije mogu da dodju do poboljšanja plata i kolektivnog ugovora.

Luka Mogut.

VELIKI JAVNI ZBOR ŠIPADOVIH RADNIKA U DRVARU.

Na 24. oktobra održan je veliki javni zbor sviju radnika u Drvaru, kojega su sazvale Ursove organizacije. Na zboru je govorio drug dr. Živko Topalović iz Beograda.

Velika sala kantine bila je dupkom puna radnika i činovnika, koji su došli, da čuju riječ radničkog vodje druga Topalovića, koji je govorio o općem položaju radničke klase u našoj zemlji. Pored toga u salu se je skupilo nekoliko drekavaca od Žutih koji su nastojali da ometu zbor, te su pravili upadiće za vreme govora druga Topalovića, ali im je on dostojno odgovorio i rekao im, da su baš oni krivi u celom svetu za neuspjeh, koje radnička klasa doživljuje, jer svagde i uvijek razvaljuju zajednicu, putem koje bi radnici bili u stanju doći do konačnog oslobodjenja i do bolje budućnosti.

Nadalje je govorio o izborima za radničke komore te žali, što je došlo do toga, da se je i Ors izdvojio iz zajednice radničke klase i pošao vodama kojima pliva Žuti pokret, koji je plaćenik poslodavca i izdajnik radničke klase na celom svetu. Žali što baš članovi Orsa u velikom djelu nisu upoznati sa izdajstvom, kojega čini vodstvo Orsa iz Zagreba, koje snosi veliku odgovornost i za to da se je sam Ors razbio na tri djela, i danas ne predstavlja nikakvu snagu.

Svi ozbiljni radnici slušali su sa velikom pažnjom druga Topalovića, sa uvjerenjem, da je baš u ovim teškim momentima potrebno lečiti sve, što je nezdravo i konsolidovati pokret onako, kako će on biti u stanju, da donese koristi radničkoj klasi u našoj zemlji. Ovo uvjerenje poraslo je tim više, kad je drug Topalović obširno izlagao kako

treba da radnička klasa bude kompaktna, koja mora uvijek postavljati zahteve na sve mjerodavne, da se obezbede minimalne nadnice, da se zakonom reguliše osiguranje u starosti i iznemoglosti te da se današnji mrtvi kapitali prisilno po državnim vlastima sakupe i da se odpočne sa javnim radovima, koji bi koristili općem dobru i državi i radnicima.

Razlaganja druga Topalovića dokazala su, da je jedino složnim radom moguće postići gore izložene ciljeve, i konačno su oni, koji su došli sa namjerom, da ometavaju skupštinu, uvideli, da su na krivom putu.

Ovaj puta su radnici u Drvaru uvidjeli, da je dužnost svima raditi na ostvarenju prednjih ciljeva i da je potrebno klasni pokret u našoj zemlji konsolidovati kako to zahtevaju interesi radnika, i kako to iziskuje potreba za jedinstveni front radničke klase u našoj zemlji.

STANJE INDUSTRIJSKIH ŽELEZNIČARA KOD NAŠIČKE U GOR. PODGRADICIMA.

U nazad 3 godine železničari kod ovoga preduzeća uživali su mnoge blagodati, t. j. onda, kada su imali kolektivni ugovor, kojega su stvorili još u vreme, kada su bili svi čvrsto i jako organizovani u svojoj sindikalnoj organizaciji. Ali drugovi železničari nisu se dugo služili sa ovim blagodatima. Samo dotle dok su držali čvrstu organizaciju, a čim je ove nestalo otpočeo je poslodavac svoje; u nekoliko navrata bile su reducirane plate i zakidana ostala beneficija, koje su ranije imali predviđene kolektivnim ugovorom, koji je izgubio važnost onoga dana, čim su železničari ostali bez organizacije. O platama i radnom vremenu sada nije potrebno ni govoriti, jerbo je to već ranije zabilježila radnička javnost, da su plate ovdašnjih železničara najmizernije od ovih Našičkih pa i ostalih preduzeća.

Železničarski radnici misleći, da će se gore izloženo stanje samo po sebi poboljšati, čekali su na poboljšanje, a konačno su, da se to samo po sebi a ni sa milošću poslodavca nikada neće riješiti nego jedino putem jake i čvrste sindikalne organizacije. Stoga su u utorak 3. oktobra 1933 održali dobro posjećenu osnivačku skupštinu, te su osnovali podružnicu Ujedinjenog saveza železničara na kojoj je o značaju i potrebi organizacije govorio drug I. Župančić, Oblasni sekretar USŽ. iz Sarajeva. Poslije izlaganja druga Župančića jednoglasno izabrana je podružnička uprava, koja se nakon toga konstituisala ovako: predsjednik Milavec Karlo, strojovodja; podpredsjednik Tendžerić Milovan, kočničar; tajnik Štraus Nikola, nadzornik pruge; zamjenik Petran Rudolf, strojovodja; blagajnik Kram Josip, strojovodja; zamjenik Erić Marko, strojovodja; član odbora; Kljaić Mihajlo, pružni radnik; u nadzorni odbor: predsjednik Čupić Luka, ložać; članovi: Tendžerić Ljubo, kočničar, i Valjić Branko, desetar.

Na istoj skupštini raspravljano je pitanje stvaranja kolektivnog ugovora, koji je za radnike u današnjim prilikaма od velike potrebe. Drugovi železničari prije svega trebaju, da ojačaju organizaciju te tek onda stvore kolektivni ugovor, sa kojim će moći da poprave i poboljšaju današnje stanje železničara. Nadati se je da će ova mlada podružnica krenuti pravim putem na prikupljanju svih železničarskih radnika u organizaciju, jerbo se na čelu iste nalaze većinom stari i iskusni radnici na stvaranju radničkih sindikalnih organizacija. Podružnica danas broji oko 50 članova, te se svakog dana povećava. Drugovima železničarima čestitamo i želimo mnogo uspjeha u budućem radu.

LJUBIJA.

Na godišnjoj skupštini naše podružnice primili smo slijedeću

REZOLUCIJU:

Železnički radnici Državnog rudnika u Ljubiji, sakupljeni na skupštini dne 5. oktobra 1933. godine nakon svestrane diskusije o položaju cjelokupnog osoblja konstatuju sledeće:

a) da se preduzeće ne pridržaje radnog ugovora i to: Prekovremeni rad neplaća se železničkom staničkom osoblju, kao i tekuće nad-

nice predradnicima i kvalifikovanom osoblju. I ako je ugovorom predvideno, da se rad preko 8 sati dnevno na radne dane i rad nedeljom ima platiti sa 50% više od redovnog.

b) da u ovdašnjem živežnom skladištu nema dovoljne količine živežnih namirnica.

c) da se stanovi ne održavaju uredno, kako je to ugovorom predvideno.

d) do se otpatci starog drveta nedaju radnicima, nego se drvo stavlja u stovarište, izreže i djeli namještenicima.

e) da željezničko osoblje stoji pred zimom izloženo, uticaju vremenskih nepogoda potpuno nezaštićeno sa toplim odjelom, (zimске bunde i čizme).

p) da se kod svijih bratinskih blagajni redovito podjeljuje zajam radnicima, a ovdje je mjesni odbor donio odluku, da se taj zajam nikome ne daje.

Nakon svih gore navedenih konstatacija željezničari na zboru traže sledeće:

1. da se plati prekovremeni rad, te da se svako stajanje ispod 4 sata priznaje kao radno vreme, kao je to uvedeno pravilnikom za državne željezničare.

2. da se u živežnom skladištu osigura dovoljna količina potrebnih živežnih namirnica.

3. da se stanovi čim prije urede, kako radnici ovoga rudnika nebi trpeli te nedostatke, pošto radnici plaćaju za popravak stanova po ugovoru predvidenu svotu.

4. da se otpatci starog drveta podjeljuju radnicima kako to i radni ugovor predviđa.

5. da se za saobraćajno osoblje nabave zimске bunde i čizme jer se obzirom na slabo odjele biti izloženi vremenskim nepogodama. Ovo je i potrebno radi toga, što su za vreme obustave rada na rudniku, koje je trajalo 30 mjeseci, potpuno obosili i ogolili.

6. da se naredi mjesnom upravnom odboru B. B., da izda zajmove svima radnicima koji imaju prava nato, kako bi si mogli kupiti odjele za голу i bosu porodicu i za sebe, te pribaviti

zimnicu, koja se sada obzirom na povoljan prirod daje jeftino kupiti.

7. Pošto se radničke isplate ne vrše redovito, da bi se ona ubuduće redovito isplaćivala, kao je to obzirom na Z. O. R. §§ 212 i 214 u svim ostalim državnim preduzećima uvedeno, jer i usled toga radnici ovoga rudnika imaju velike gubitke.

Skupština apeluje na sve mjerodavne da porade da se prednji zahtjevi i molbe radnika uzmu u pretres te da se čim prije povoljno rješe.

Ujedno skupština zaključuje da se prednja rezolucija pošalje:

- Ministarstvu Šuma i ruda, Beograd.
- Direkciji državnih rudarskih preduzeća, Sarajevo.
- Direkciji državnog rudnika, Ljubija.
- Centralnom sekretarijatu Radničkih Komora, Beograd.
- Radničkoj Komori, Sarajevo.
- Centrali U. S. Ž. J. Ljubljana.

SAZIV VANRED. KONGRESA USŽJ.

Centralni upravni odbor odlučio je na osnovu odredaba § 16 tč. 4 saveznih pravila, da se sazove

vanredni kongres USŽJ

u nedelju dne 3. decembra 1933. u 10 sati prijepodne u sali radničke komore u Ljubljani.

Centralna uprava USŽJ blagovremeno poslaće svim podružnicama direktive oko izaslanja delegata za kongres kao i sve ostale upute.

Centralni odbor USŽJ.

Svim željezničarima!

Naredni broj »Ujed. željezničara« izlazi dne 1. decembra 1933.

Uredništvo »Ujed. željezničar«.

Iz važnijih odredb za željezničare.

Kupovanje premoga iz državnih rudnikova.

V »Službenih novinah« je bil objavljen pravilnik, ki predvideva, da zamorejo nabavljalne zadrage nabavljati za svoje člane premog iz državnih rudnikova po režijski ceni, ki jo določijo od časa ministarstva šum in rudnikova.

Vsak član zadrage si lahko nabavi letno po režijski ceni sledeče količine premoga iz drž. rudnikova:

če ima več kot 3 rodb. člane	8 ton,
če ima manj kot 3 rodb. člane	7 ton,
če ima samo ženo	6 ton,
če je samec	2,5 ton.

Vlaganje zasebnih tožb.

Doslej so smeli željezničari vlagati zasebne tožbe glede kaznivih dejanj zoper čast pri rednih sodiščih le s privolenjem pristojne direkcije. Odslej pa je Generalna direkcija odredila da službenec lahko vložiti tožbo radi razžaljenja časti brez posebnega dovoljenja direkcije ter mora o vložitvi samo obvestiti direkcijo potom neposrednega načelnika.

Tolmačenje § 252. zakona o drž. prom. osobju.

Navedeni paragraf predvideva, da ostané uslužbenec, kadar napreduje po uveljavljenju novega zakona v višjo skupino, še eno leto pri starih prejemkih. Isto velja tudi za periodične poviške.

Ker je nastalo različno postopanje ter so nekateri uradi tolmačili to odredbo tako, da pri vsakem napredovanju mora uslužbenec čakati eno leto, je Finančno ministarstvo odredilo sledeči postopek, kateremu je pritrčila tudi glavna kontrola:

»Ob izvajanju § 263. u. z. so se pojavila nekatera sporna vprašanja, ki jih je zaradi pravilnega in enakoga postopanja in preprečenja sporov in nesoglasij v upravi treba načeloma pojasniti:

Prvo vprašanje je: da li se 1. odst. § 263. nanaša na vsako napredovanje v teku službovanja ali samo na prvo napredovanje po uveljavljenju uradniškega zakona, to je: da-li se po izvršenem napredovanju oz. priznanem periodskem povišku izplačujejo novi dohodki šele po preteku enega leta samo v primerih prvega napredovanja ali prvega periodskega poviška ali se po vsakem napredovanju in periodskem povišku v teku službovanja novi prejemki pričenjajo izplačevati šele po enem letu.

Ko sem proučil to vprašanje, sem našel, da je navedeno določbo treba tako razumeti, da ne velja za vsako napredovanje oz. periodski povišek v teku službovanja, temveč da velja samo za primere, kadar uslužbenec dobi prvo napredovanje oz. prvi periodski povišek po uveljavljenju uradniškega zakona od 31. marca 1931. Nasprotno tolmačenje ne bi bilo pravilno zato, ker se 1. odst. § 263. kot določba prehodnih odredb derogira določbo iz splošnih načel istega zakona. Po tem torej predstavlja 1. odst. § 263 izjemo od 1. odst. § 30. samo za izplačilo prejemkov od prvih napredovanj in periodskih poviških po uveljavljenju ur. zak. od 31. marca 1931.

To tolmačenje je prinesel »Naš Glas« in velja analogno tudi za željezničare, ker § 252 našega zakona odgovarja po besedilu § 263. uradniškega zakona.

Iz prednjega tolmačenja torej sledi, da se čaka le enkrat pri prvem napredovanju v višjo položajno skupino, pri nadaljnjih napredovanjih v naslednjo višjo skupino pa ne, enako se čaka tudi le enkrat pri prvem napredovanju v periodski povišici, pri naslednjih napredovanjih pa ne več!

Pravica polnoletne hčere do pokojnine po očetu.

Ker novi zakon o drž. prom. osobju predvideva, da izgubi hči pravico do pokojnine s sprejemom državne službe ali javne službe, dokler ta služba traja ter z omožitvijo, ima torej samska hči, ki ni v državnih ali javnih službi pravico do pokojnine tudi po polnoletnosti. Ker so pri tem nastale nejasnosti, ali velja ta odredba samo za novoupokojenice, je državni svet v splošni seji odločil sledeče:

»§ 260 v zvezi s § 261 zakona o drž. prom. osobju se ima razumeti tako, da hči, polnoletna ali še ne polnoletna, katere oče je služil na željeznici, dokler so veljali še prejšnji zakoni in ki je bil upokojen po odredbah prejšnjih zakonov ter je umrl predno je stopil v veljavo zakon o državnem prom. osobju iz leta 1931, nima pravice na penzijo po odredbah novega zakona.«

Hčere upokojenecv torej, katerih očetje so bili na dan 1. julija 1931 še živi, imajo pravico na pokojnino po odredbah novega zakona.

SODRUG ALI SI ŽE PORAVNAL NAROČNINO!

Mednarodni pregled.

Izredno poslabšan položaj avstrijskih željezničarjev.

Avstrijski sodrugi bijejo sedaj najhujši boj za svoje pravice in za osvoboditev. Ne ve se, kakšen bo razvoj pri naših sosedih, vendar danes lahko trdimo, da je lok pri željezničarjih že prenapet. Preko personalne komisije in brez pristanka parlamenta se je z zasilno naredbo znižalo prejemke osobju in sicer: penzije nižjih kategorij so bile znižane za 11 odstotkov, višjih kategorij pa le za 5.4 odstotke. Postranski prejemki so bili znižani za 15 odstotkov, vozne pristojbine strojnega in vlakospremnega osobja pa za 30 odstotkov. Nočne doklade so bile znižane za 20 odstotkov, prispevki za penzijski fond pa povišani od 4 na 6 odstotkov. Prispevek, ki ga morajo uslužbenici plačati za službeno obleko je bil povišan od 25.9 na 42.6 odstotkov. Nastavljenem, ki morajo vršiti fizična dela, se je znižala pravica na dopust in posebne doklade strojnega, vlakospremnega in premikalnega osobja so bile znižane za dve tretjini.

Parlamentarne volitve na Norveškem.

Na Norveškem so imeli v nedeljo parlamentarne volitve. Volitev se je udeleževalo 18 političnih strank. Med najmočnejše stranke spadajo socialistična, konservativna, agrarna in liberalna. Pri teh volitvah so dobili socialisti 69 poslancev (prej so jih imeli le 47, torej 22 mandatov več), liberalci 24 (prej 33), agrarci 22 (prej 25), ljudska stranka 1 (prej 3), radikalna stranka 1, neodvisni pa 2 poslance.

Nemški fašizem.

Po zadnjih vesteh se nahaja v koncentracijskih taborih preko 170.000 interniranih oseb, ki jih smatra hitlerjev režim za nevarne, ker mislijo s svojo glavo in nočejo priznati edino zveličavnega hitlerjevega nauka.

Samo pri državni željeznici je bilo reduciranih brez vsake pokojnine s pripombo, da so »državi nevarni« nad 20 tisoč uslužbencev, ki so bili preje agilni zaupniki in strokovni funkcionarji ter tudi v službi najboljšje ocenjeni.

V istem času pa je uprava sprejela v »službo« skoro 80.000 S. A. pripadnikov (hitlerjeve udarne čete), ki seveda ne vrše željezniške službe, temveč »nadzirajo« ostale »nezanesljive« željezniške uslužbenice.

Avstrijsko delavstvo pripravljeno na odločilno borbo.

Izredni kongresi avstrijskih strokovnih organizacij in socialistične stranke so končani. Kongres stranke je soglasno potrdil zaključke skupne seje delegacij stranke in strokovnih organizacij, da se proklamira generalna stavka v sledečih primerih:

- Če bi vlada razpustila socialistično upravo Dunaja in imenovala komisarija,
- če bi prepovedala socialnodemokratsko stranko,
- če bi razpustila svobodne strokovne organizacije,
- če bi dekretirala novo ustavo.

Taktika čakanja in oklevanja je s tem končana in avstrijsko delavstvo je na stopilo ofenzivno proti fašistični reakciji.

Razno.

POPUST ZA GLEDALIŠKE PREDSTAVE.

Prosvetni odsek Delavske zbornice je dosegel pri upravi Narodnega gledališča v Ljubljani znatne olajšave, ki bodo omogočile delavcem in delavkam obisk dramskih, opernih in operetnih predstav. Gledališka uprava je dala te-le ugodnosti:

1. 50% popust pri vseh predstavah v drami in operi dobé delavci in delavke, ki so člani strokovnih in kulturnih organizacij, registriranih pri Delavski zbornici. Ta popust dobi za vsak bal-konski in galerijski sedež delavec, ki pri gledališki blagajni pokaže posebno potrdilo prosvetnega odseka Delavske zbornice. Ta potrdila bo izdajal prosvetni odsek vsak delavnik v svoji

knjižnici od 10. do 12. in od 17. do 19. ure. Potrdilo dobe le tisti, ki dokažejo z dokumenti, da so delavci. Ta popust ne velja za predstave ob nedeljah in praznikih in za gostovanja.

2. Za delavske predstave, organizirane po prosvetnem odseku DZ bodo izredno znižane cene. Če se bo obnesel poskus, bomo redno organizirali take predstave.

Vse te ugodnosti veljajo tako za dramsko kakor za operno gledališče, in sicer samo za delavce. Prednost imajo člani strokovnih in kulturnih organizacij.

MARIBOR. Vsem željezničarjem sporočamo, da lahko dobe željezničarski koledar za leto 1934 poleg pri zaupnikih tudi v Delavski zbornici, Sodna ulica 8-II, in sicer vsak delavnik od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Ker je v koledarju vsebovano za željezničarje zelo praktično gradivo, nasveti in predpisi, priporočamo vsem, da si ga čimpreje nabavijo.

Šolski izpit.

Pod tem naslovom je prinesel ameriški časopis »American Guardian« v tolažbo onim, ki nič nimajo, sledečo satiro:

»Ali bi poginila mula, ki bi stala v travi, visoki do trebuha?«

»Ne.«

»Dobro.«

»Ali bi poginila opica od lakote, če bi ji viselo pred gobcem polno kokosovih orehov?«

»Ne bi!«

»Prav dobro.«

»Ali bi poginila od lakote štoklja, pred katero bi skakalo polno žab?«

»Ne bi!«

»Izvrstno.«

»Ali bi poginil od lakote črviček, ki dolbe na jabolku, ki je preveliko, da bi ga obvladal?«

»Ne bi!«

»Sijajno!«

»Ali bi poginila ličinka, zato, ker je pred njo velik hleb sira, njene najbolj priljubljene jedi?«

»Ne bi.«

»Izvrstno! — Ali sedaj pazi: Ali bi umrl svoboden in neodvisen državljan te države zato, ker so se v tej državi nakopičile preogromne zaloge življenjskih potrebščin?«

»Da, umrl bo!«

»Vedno bolje odgovarjaš! Dobil boš dober red. Kakšna je torej razlika med mulo, opico, štokljo, črvom, ličinko na eni strani ter svobodnim državljanom na drugi strani?«

»Prvi ne zmanjšajo svojih zahtev in potreb, marveč jedo in trošijo tudi v času krize, med tem ko svobodni državljani samo podpirajo izrabljivalno politiko kapitalistov.«

»Ali naj svobodni državljani mirno gledajo, kako se na eni strani uničuje ogromne množine življenjskih potrebščin, na drugi strani pa vsled teh ogromnih množin živil umirajo ljudje vsled lakote?«

Na to pa naj odgovori vsak sam... (Po Radničke Novine, Zagreb.)

Kaj je resnice na govoricah?

Med člani Nabavljalne zadrage (željezničarske) v Ljubljani se zadnje čase vedno bolj uporno širijo vesti o nekih preiskavah, ki so se baje izvršile od strani organov finančne kontrole radi suma prikrižanja sladkorja in moke v času, ko je bila trošarina na sladkor odnosno davek povišan.

Baje je bila v zadnjem času zadruga odnosno njen poslovodja celo obsojena od finančnega oblastva pod št. 8267, na globo Din 40.000. Kot se govori, se gre za večje množine prikritega sladkorja in moke tako v letu 1931 in 1932.

Ker sede v vodstvu zadrage vendar najboljši izmed zvezarjev, katerih pričanje je znano prav vsem, ne moremo verovati takim govoricam, da bi se v taki zadrugi zamoglo oškodovati drž. blagajno ter pričakujemo vsled tega, da bo vodstvo Nabavljalne zadrage obvestilo vse člane, kaj je na stvari, da ne bi trpel ugled zadrage.

Zadrugar.